

Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri

Årsrapport 2022

Innhold

Forord	4
Overordnet visjon, strategi og mål	5
Verdigrunnlag for St. Olavs Hospital HF.....	6
Hovedoppgaver.....	7
Ansatte ved enheten i 2022:	8
Vitenskapelig kompetanse:	9
Aktivitet i 2022.....	10
<i>Klinikknært samarbeid</i>	<i>10</i>
<i>Eksternt samarbeid</i>	<i>14</i>
<i>Samarbeidspartnere</i>	<i>31</i>
<i>Internasjonalt samarbeid.....</i>	<i>31</i>
Undervisning	34
Publikasjoner	34
<i>Liste over artikler i NVI-kategorien for 2022:.....</i>	<i>34</i>
<i>Liste over annet faglige arbeid i 2021:.....</i>	<i>36</i>
<i>SIFER</i>	<i>37</i>

Forord

Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i Helse Midt-Norge har utarbeidet en årsmelding for 2022. Her vil vi beskrive senterets oppdrag, den aktivitet som er gjennomført, og de resultater vi har oppnådd.

Aktiviteten i 2022 baserer seg på de føringer som kompetansesenteret får i sitt oppdragsbrev fra Helsedirektoratet, og vi har i vårt arbeid fokusert på at vi skal ha aktivitet og prosjekter inne alle de tre kjerneområdene til senteret:

- Sikkerhetspsykiatri
- Fengselspsykiatri
- Rettspsykiatri

Sentrale samarbeidspartnere er de øvrige kompetansesenter i SIFER-nettverket, samt kliniske enheter som har ansvarsområder som tangerer vårt oppdrag.

St. Olavs hospital sine strategiske føringer har også fungert som føringer for kompetansesenteret, og samarbeidet med øvrige enheter i avdelingen er sentralt for kvaliteten i det arbeidet som utføres.

Forskning, fagutvikling, undervisning og innovasjon er sentrale elementer i utviklingen av kompetanse på vårt fagfelt, og her har kompetansesenteret et tett samarbeid med NTNU. Det er etablert kombinerte stillinger ved Institutt for psykisk helse (IPH), og vi har også et omfattende samarbeid med andre institutter ved NTNU.

2022 var et år hvor vi var tilnærmet tilbake i normalsituasjonen før covid. Vi kunne fortsette å arbeide langsiktig med prosjekter som skal styrke fagområdene våre. Spesielt gledelig var det at Helse Midt-Norge initierte en betydelig styrking av sikkerhets- og fengselsfeltet i regionen, og hvor Kompetansesenteret fikk en naturlig rolle som partner i denne utviklingen.

Av Helsedirektoratet fikk vi også i 2022 i oppdrag å lede og gjennomføre utdanningsprogrammer i «Sinnemestring». Her bidrar vi nasjonalt med programmer for fagpersoner som skal redusere og forebygge vold i nære relasjoner.

Vår organisasjon er i kontinuerlig utvikling, og vi har jobbet mye med arbeidsmiljø og HMS, spesielt knyttet til nytt bygg.

Trondheim, 25.04. 2023

Olav Burkeland
Seksjonssjef

Overordnet visjon, strategi og mål

” St. Olavs hospital – Fremragende behandling”

Vår visjon er å tilby fremragende behandling til befolkningen i Midt-Norge. Det betyr at pasientene får den beste anbefalte behandlingen, utført av høyt kompetente medarbeidere som er kvalitets- og sikkerhetsbevisste. Alle pasienter og pårørende blir behandlet med respekt og opplever åpenhet og god kommunikasjon i møte med sykehuset.

Som universitetssykehus legger St. Olavs hospital vekt på utdanning av profesjonelle, samfunnsbevisste og samhandlingsorienterte medarbeidere. Forskning og vitenskapelig dokumentasjon legges til grunn for virksomheten.

Våre hovedstrategier er kvalitetsforbedring gjennom:

- integrert universitetssykehus
- standardiserte pasientforløp
- optimal ressursbruk

Våre mål:

- Fremragende behandling
- Forskning på høyt nivå
- Sterk på kompetanse
- Attraktiv arbeidsplass

Verdigrunnlag for St. Olavs Hospital HF

Trygghet, respekt og kvalitet

Helhet, likeverd og medbestemmelse skal kjennetegne sykehusets kultur

Sykehusets hovedoppgaver

Hovedoppgavene som St. Olavs Hospital HF har ansvaret for, omfatter:

- pasientbehandling
- utdanning av helsepersonell
- forskning
- opplæring av pasienter og pårørende
- utvikling av medisinsk praksis, pleie og kompetanseutvikling

Figur 1: St. Olav Hospital

Hovedoppgaver

for nasjonalt kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri

Formål

Kompetansesentret skal bidra til bedre tjenestetilbud gjennom forskning, fagutvikling og formidling på fagområdene sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri og rettspsykiatri.

Kompetansesentret skal

- være et knutepunkt i de faglige nettverkene for de tre fagområdene i helseregionene
- sammen utgjøre det nasjonale kompetansesenternettverket SIFER
- arbeide for styrket tilknytning til universiteter og høyskoler

Kompetansesentret skal drive forskning, fagutvikling og formidling på tema som

- utredning og behandling av personer med psykisk lidelse eller utviklingshemming som har begått eller kan begå volds- og seksuallovbrudd
- voldsrisikoutredning og voldsrisikohåndtering
- psykisk helsevern til innsatte i fengsel
- utvikling og kvalitetssikring av fagområdene rettspsykiatri og rettspsykologi
- sikkerhetspsykiatriens, fengselspsykiatriens og rettspsykiatriens helsetjenester og samfunnsoppdrag

Ansatte ved enheten i 2022:

Seksjonssjef Olav Burkeland	100%
Professor Emerita Kirsten Rasmussen (NTNU)	0%
Forsker Dr. Philos Roger Almvik	100%
Forsker PhD Erik Søndena	20%
Forsker PhD Merete B. Nasset	100%
Forskningskoordinator Christian Lauvrud	100%
Prosjektleder Stig Jarwson	100%
Prosjektkoordinator Bodil Stenkløv	100%
Forsker PhD Hilde Dahl	100%
Overlege psykiatri Farzaneh Saeedzadeh Sardahaee	50%
Professor Richard Whittington	40%
Forsker/psykologspesialist Kåre Nonstad	20%
Forsker/psykologspesialist Tale Gjertine Bjørgen	20%
Psykiatrisk sykepleier Anne Meisingset	50%
Professor Øyvind Thomassen (NTNU)	20%
Forsker Camilla Gudde	100%
Forsker PhD Catherine Appleton	20%
Psykologspesialist Svein Øverland	50%
PhD-kandidat/psykologspesialist Nina Bang	100%
Spesialvernepleier Marius Krogdal Engen	40%

NTNU; Institutt for Psykisk Helse(IPH)-gruppe:

Professor Tom Palmstierna	20 %
Professor Richard Whittington	10 %
Førsteamanuensis Dr. Philos Roger Almvik	20 %
Førsteamanuensis PhD Per Ivar Finseth	20%

Vitenskapelig kompetanse:

Seksjonen har pr i dag 4 ansatte med professorkompetanse, 7 ansatte med PhD-kompetanse, 6 ansatte med master eller hovedfag og 3 psykologspesialister.

Figur 2: Sikkerhetsbygget

Aktivitet i 2022

I 2022 har kompetansesenteret hatt følgende forskningsprosjekter fordelt på de sentrale fagområdene sikkerhet, fengsel og rettspsykiatri:

Klinikknært samarbeid

Poliklinikk og sikkerhetsavdeling

Arbeidstøy i psykisk helsevern

Det ble i 2022 opprettet en prosjektgruppe for å vurdere andre typer uniform for Psykisk Helsevern, da standardene for arbeidstøy er fra somatikken. Prosjektleder er Tanja Kummermo. Arbeidsgruppa består av representanter fra alle sengepostene (A, B, C, F), ergoterapeut i Aktivitetsbygg, tillitsvalgte, verneombud og sikkerhetsgruppen. Disse har sett på ulike typer klær som Nortekstil (St.Olav sin klesleverandør) kan tilby, og et utvalg av klær er blitt vurdert godkjent til å testes ut. Også brukergruppa i PH har sett klærne og komme med sine innspill i valgprosessen. I desember fikk en testgruppe (2 repr. fra hver sengepost, 2 behandler, 2 fra ergo) hver sine sett med klær (3 bukser, 2 gensere, 2 jakker, 4 t-skjorter). De fikk klærne levert før jul og skal teste de i en periode frem til vår/sommer 2023 slik at klærne blir prøvd i flere årstider og en tilstrekkelig variasjon av situasjoner. Planen videre er at testkandidatene i to omganger (gjennom et spørreskjema) skal svare på hvordan klærne oppleves i bruk. Spørsmålene er utformet med utgangspunkt fra Masteroppgaven til prosjektleder (bla. form, funksjon, farge, sikkerhet). En sluttrapport vil fremlegges høsten 2023, der informasjon fra testkandidatene blir oppsummert og anbefalinger for arbeidstøy for sikkerhetsbygget og PH vil fremgå.

Fagrådgiver Tanja Kummermo, PhD Hilde Dahl

Emneord: sikkerhetspsykiatri

«DET FINNES HJELP» - behandling til personer som har seksuell interesse for barn: En kvalitativ multisenterstudie (2022-2025)

Sammendrag

"Det finnes hjelp" er et lavterskel behandlingstilbud til voksne som har seksuell interesse for barn, og som ønsker hjelp til å unngå å handle på denne interessen. Det er et stort behov for mer kunnskap om behandling av denne gruppen. Eksisterende studier av behandling som har til hensikt å redusere risikoen for tilbakefall, viser at spesialisert behandling kan ha noe effekt. Samtidig er det lite

empirisk grunnlag for spesifikke behandlingstilnærminger til personer som er dømt for seksuallovbrudd. Nasjonale faglige råd for behandling av personer med seksuell interesse for barn anbefaler at behandlingen fokuserer på økt livskvalitet, i tillegg til risikoreduksjon. Denne multisenterstudien søker å lære mer om hva voksne med seksuell interesse for barn, og som frivillig har søkt hjelp, selv vurderer som vesentlige faktorer for å ta skrittet mot å oppsøke hjelp og hva de opplever som relevant hjelp. Studien benytter et kvalitativt design med dybdeintervju av 15-25 voksne som mottar behandling fra tilbudet "Det finnes hjelp". Intervju anses som en relevant metode for å innhente data om personers opplevelser og erfaringer. Resultatene fra studien kan bidra til å spisse behandlingen til denne gruppen, og til å belyse et forskningsfelt hvor kunnskapen fortsatt er mangelfull.

Prosjektorganisering:

SIFER Midt:

Forskningsansvarlig: Elin Ulleberg (klinikksjef psykisk helsevern, allmenn, rehabilitering og sikkerhet, St. Olavs hospital)

Prosjektdeltakere: Merete Berg Nasset (prosjektleder SIFER Midt), Camilla Buch Gudde, Isak Joramo, Marita Sandvik.

SIFER Nord:

Forskningsansvarlig: Eirik Stellander (klinikksjef Psykisk helse- og rusklinikken, UNN)

Prosjektdeltakere: Jana Kristin Maack (prosjektleder SIFER Nord), Dagfinn Sørensen, Line Elisabeth Solbakken.

Status pr. januar 2023:

Prosjektet er godkjent i REK og hos Personvernombudet ved St. Olavs Hospital. Vi er i dialog med personvernombudet om sikker deling av anonymiserte data mellom SIFER Midt og Nord. Datainnsamlingen planlegges gjennomført i Tromsø og i Trondheim i løpet av 2023, mens analyser og skriving av artikler forventes å gjennomføres i 2024 og 2025.

Emneord: Sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri, forskning, fagutvikling, undervisning

Evaluering av internettbasert kognitiv gruppeterapi for voldsutøvelse i nære relasjoner – et kvalitetssikringsprosjekt

«Evaluering av internettbasert kognitiv gruppeterapi for voldsutøvelse i nære relasjoner» er et elektronisk kvalitetssikringsprosjekt. Initiativtaker for prosjektet er St. Olavs Hospital, regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri og sinnemestringspoliklinikken ved avdeling for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri.

Prosjektets formål:

Hensikten med prosjektet er å undersøke pasientenes erfaringer og terapeutenes erfaringer med og holdninger til både internettbasert kognitiv gruppeterapi og

ordinær kognitiv gruppeterapi, målt med The Client Satisfaction Scale (CSQ8) og The System Usability Scale (SUS). I tillegg vil vi spørre pasientene som har gjennomført sinnemestring om symptomtrykket de siste 14 dagene med Hopkins Symptoms Checklist (SCL-5).

Materiale og metoder:

Dette kvalitetssikringsprosjektet gjennomføres som en elektronisk spørreskjemaundersøkelse. Spørreskjemaundersøkelsen skal bruke eForsk sin elektroniske plattform for å samle inn data i Norge i perioden 2019-2021. eFORSK støtter sikker lagring av skjemabasert forskningsdata og kan bestille direkte utfylling fra personer i Personregisteret via Helsenorge.no, sikker digital post eller brevpost. Systemet er utviklet av HEMIT og driftes av Norsk helsenett. Risiko- og sårbarhetsanalyse er gjennomført og løsningen er godkjent for bruk i Helse Midt-Norge. Det foreligger databehandleravtale og all behandling av data skjer innenfor kravene til gjeldende regelverk.

Prosjektorganisasjon og faglig kompetanse i prosjektet:

Forsker, PhD Merete Berg Nasset er leder for forskergruppen. Forsker, post.doc Mariela Loreto Lara-Cabrera er medlem av forskergruppen sammen med forskningskoordinator Christian Lauvrud, databaseansvarlig, og Lars Morten Lersveen, representant for Brukergruppa i Psykisk Helsevern, St. Olavs Hospital HF.

Betydning:

Prosjektet vil ha stor betydning for å lære mer om hvilke erfaringer pasientene og terapeutene har med å henholdsvis motta og gi behandling før og under Covid-19 pandemien.

Resultatene vil kunne bidra til å kvalitetssikre og tilpasse tilbudet St. Olavs Hospital gir til personer som søker hjelp for voldelig atferd mot partner og barn.

Resultatene vil bidra til å finne bedre og mer tilpassede løsninger. Ved å fremskaffe mer kunnskap, kan St. Olavs Hospital videreutvikle en internettbasert kognitiv gruppebehandling.

Prosjektleder:

Merete Berg Nasset, PhD, forsker ved St. Olavs Hospital, avd. Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri. Cristin-person-ID: 389801

Ansvarlig institusjon: St. Olavs Hospital HF, avd. Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri.

Samarbeidende organisasjoner: Brukerutvalget i Psykisk Helsevern, Avdeling For Forskning og Utvikling, St Olavs Hospital, Trondheim, Norge.

Emneord: *Sikkerhetspsykiatri*

Møte med aggresjonsproblematikk (MAP):

MAP er et prosjekt som har høyt fokus både nasjonalt, regionalt og lokalt. Regionalt kompetansesenter har knyttet til seg hovedinstruktør Marius Krogdal Engen i en 40% stilling, slik at han kan arbeide med å utvikle konseptet videre opp mot øvrige foretak i Helse Midt-Norge. I 2022 ble det utdannet MAP instruktører slik at alle helseforetak har egne ressurser, behov for nye instruktører i helse midt i 2023 vil bli søkt til andre kurs som holdes av hovedinstruktører fra de forskjellige helseforetakene.

Regionalt kompetansesenter er også involvert i MAP FoU som er en nasjonal gruppe som koordinerer FoU-aktivitet i tilknytning til MAP.

Lokalt har det vært jobbet med å utvikle FoU-prosjekter i samarbeid med sikkerhetspostene. Det vil være et arbeid som fortsetter i 2023. Det vil bli gjennomført et utdanningsprosjekt i opplæring i deeskalering for studenter i praksis ved sikkerhets- og akuttavdeling i psykisk helsevern.

Mål for 2023 er å tilby ansatte ved psykisk helsevern månedlige to dagers grunnkurs samt at de respektive avdelingene holder intern vedlikeholdstrening ut fra behov. I utgangen av 2022 organiserte kompetansesenteret ved helse midt Norge et kurs i medisinsk simulering, også kalt TTT og fasilitator- kurs for 12 ansatte i helse midt, i 2023 så vil det være et økende fokus på simulering som metode for å sikre kunnskap i avdelingene.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri, fagutvikling, forskning og undervisning

Praksis DEESK

Mange sykepleiestudenter har praksisperioder i psykisk helsevern. Noen studenter har lite eller ingen erfaring med psykisk helsevern, og får sin praksisplass ved avdelinger som ofte opplever trusler og aggresjonsproblematikk (for eksempel akutt- og sikkerhetsposter). Den første tiden er det ofte mye å sette seg inn i, og avdelingene har gjerne intensive opplæringsdager før studentene deltar mer aktivt i det daglige arbeidet ved postene.

Målet i dette prosjektet er å øke læringsutbytte av studentenes praksisperiode ved en døgnpost i psykisk helsevern. Studentene vil møte erfarne klinikere med lang erfaring med håndtering av aggresjon. Gjennom oppdatert ny kunnskap om problemstillingen og ved bruk av medisinsk simulering som metode vil studentene få en praksisnær erfaringsutveksling med eksperter uten belastning for sårbare pasientgrupper. Tidligere tilbakemeldinger fra studenter i praksis med liknende kurstilbud viser meget fornøyde studenter hvor de presiserer at slike kurs var med på å styrke kvalitet og relevans for praksisperioden.

Prosjektet er et samarbeid mellom Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie, NTNU og St. Olavs hospital HF, avdeling for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri. Studentene med praksis i psykisk helsevern tilbys et 3-timers kurs i å forebygge og

håndtere aggresjons- og voldsproblematikk i helse- og sosialsektoren. Opplæringsprogrammet "Møte med aggresjonsproblematikk" (MAP) er et program som vanligvis tar to dager med teori og praksis, men dette prosjektet vil tilby studentene en opplæringsmodul i deeskalering i forkant av praksis ved postene, som en del av introduksjonsgjennomgangen ved avdelingene. Kurset gjennomføres av sertifiserte MAP-instruktører og består av en teoretisk del, i tillegg til simulering av relevante scenarioer. Målet med kurset er at studentene får en positiv opplevelse av sin praksis i psykisk helsevern, får økt sine deeskalerende ferdigheter, og får større mestringstrygghet i møte med aggressive pasienter.

Studentene blir i forbindelse med kurset invitert til å delta i en spørreundersøkelse i begynnelsen og mot slutten av praksisperioden der de skal evaluere nytteverdien av kurset.

Vi antar at det er aktuelt i første omgang å tilby kurset til alle studenter som har sin praksisplass ved avdelingene som er lokalisert til Østmarka i begynnelsen av 2023, ca. 20 studenter. Det er også et mål at prosjektet kan innføres som et gjentakende tilbud for alle praksisstudenter i psykisk helsevern i tre år (6 kurs). På sikt gir prosjektet muligheter for erfaringsoverføring til andre studieprogram.

Det er søkt utdanningsmidler fra HMN på 939.322.- for frikjøp av instruktører for å drifte kursserien i tre år (2023-2025). Forventet vedtaksdato er 14.februar 2023.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, kurs, utdanning

Eksternt samarbeid

Brøset Violence Checklist (BVC)

Prosjektet er å opprettholde og videreføre/utvikle arbeidet med verdens eneste RCT-testede sjekkliste for forebygging av nærliggende voldelig og truende atferd. Bistand til implementering mv inngår også i prosjektet.

BVC brukes i minst 44 land og er oversatt til over 20 språk. En litteraturstudie, scoping review, ble sendt inn til International Journal of Mental Health Nursing og forventes publisert i 2022.

Kompetansesenteret er også involvert i Drogheda AVRAP Evaluation; evaluering og implementering av BVC i Irland og er partner i en evalueringstudie av BVC benyttet på dømte psykisk utviklingshemmede i Danmark.

Et prosjekt relatert til implementering av BVC i ambulansetjenestene ved Sykehuset Innlandet og delstaten Victoria i Australia er iverksatt i løpet av 2021 og fortsetter.

Videre så har NTNU Gjøvik, i samarbeid med Kompetansesenteret, fått tildelt stipendiatmidler for å se på voldsforebygging med BVC innen paramedisin. Roger Almvik og Tom Palmstierna er veiledere.

Roger Almvik, Richard Whittington, Tom Palmstierna, internasjonale samarbeidspartnere fra Irland, Danmark, Sverige, UK, Nederland, USA, Australia, Canada m.fl.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning

Eurostart

Dette prosjektet sammenstiller data fra Danmark, UK, Finland og Sverige på risikovurderingsverktøyet Short Term Assessment of Risk and Treatability (START). Data er analysert og blitt presentert på en internasjonal konferanse i 2019 og artikkel publisert i 2021. Doktorgrad på materialet ble forsvart i 2021 og siste publikasjon som en del av dette arbeidet forventes publisert i 2023.

Richard Whittington, Roger Almvik, Tom Palmstierna, Johan H. Bjørngaard, Kåre Nonstad. Internasjonalt konsortium fra UK, Danmark, Sverige og Finland.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning

Fengselsprosjektet (ULTPEN)

En forskergruppe ved SIFER Midt/kompetansesenteret Brøset og KRUS i Trondheim fikk i 2020 tildelt midler fra Norsk Forskningsråds fond FRIPRO til et større forskningsprosjekt, ULTPEN – “Indefinite preventive detention: The implementation and impact of the ULTimate PENalty in Norway”, som hadde oppstart i august 2021.

Forskergruppen består av Dr Catherine Appleton (prosjektleder), Dr Hilde Dahl, Professor Richard Whittington i partnerskap med Dr Berit Johnsen (KRUS). Fra januar 2023 øker prosjektet med en post-doc, John Todd-Kvam, som vil ha kontor plass ved KRUS.

Prosjektet er forankret i St.Olavs hospital, avd. Brøset og NTNU, IPH, med samarbeidspartnere fra flere universiteter og institutter. Målsetningen med prosjektet ULTPEN er å kritisk vurdere gjennomføringen av forvaring og den innvirkningen forvaring har på de innsatte og systemet.

Prosjektet skal bidra med banebrytende teoretisk og empirisk kunnskap i fengselsforskningen i det som blir den første nasjonale studien som ser spesielt på den særegne norske forvaringsstraffen, i en tverrfaglig tilnærming med en kombinasjon av samfunnsfaglige og humanistiske metoder.

Prosjektet vil utforske den historiske utviklingen av det norske særreaksjonssystemet, samt den politiske og justisfaglige begrunnelsen bak innføringen av forvaring. Gjennom å etablere en nasjonal database vil karakteristika, mønster og trender ved forvaringspopulasjonen, samt tilbakefallsrater og utfall av forvaring analyseres i et komparativt perspektiv. Særlig viktig er prosjektets målsetning om dybdestudier av de innsattes opplevelse av forvaringsstraffen og deres livserfaringer. Dette arbeidet kom i gang dette året, med 30 gjennomførte intervju før årsslutt. ULTPEN vil gjennom dette arbeidet bli en betydningsfull bidragsyter til den nasjonale og internasjonale debatten om bruk av langvarig fengselsstraff.

<https://www.ntnu.edu/iph/ultpen>

Emneord: fengsel, forskning, fagutvikling

FOSTREN: Fremme og styrke tilnærminger til å redusere tvang i europeiske psykiske helsetjenester

Dette er et internasjonalt nettverksbyggingsprosjekt finansiert av EU COST-programmet (European Co-Operation in Science and Technology). Fokuset er å dele beste praksis og bruke kunnskap om hvordan man kan redusere tvang i psykiske helsetjenester ved hjelp av en implementeringsvitenskapelig tilnærming. Den har for tiden 51 medlemmer fra 24 land som har meldt seg på et arbeidsprogram i perioden 2020-24. Det er et åpent nettverk med ekstra nasjonalt og individuelt medlemskap tilgjengelig for alle med interesse for temaet. Det ble initiert ved Brøset kompetansesenter og St. Olavs Hospital er Grant Holder Institution. Aktiviteten er organisert rundt 5 temaer hver med en dedikert arbeidsgruppe: Risikofaktorer, Alternative intervensjoner, Resultater og gjenoppretting, Implementeringsvitenskap og Formidling og utnyttelse. En rekke arrangementer er gjennomført i 2021, i hovedsak digitalt men også fysiske møter, training school og workshops.

Nettsted: <https://fostren.eu>

Nøkkelpersoner fra Brøset: Richard Whittington (Action Chair), Roger Almvik

Forøvrig:

«Training School on Violence and Coercion», September 2021; ble avholdt i samarbeid med Universitet i Syd-Danmark og er en del av både FOSTREN og EViPRG.

Deltakere: Richard Whittington, Øyvind Thomassen og Roger Almvik

Emneord: fengselspsykiatri, forskning, fagutvikling

Nevropsykologiske vansker i rettspsykiatriske utvalg

En kartlegging av rapporterte nevropsykologiske (kognitive) og nevropsykiatriske funksjonsvansker i et rettspsykiatrisk utvalg. 100 erklæringer fra 2018, (tiltale drap eller alvorlig vold), gjennomgås og analyseres for å registrere hvordan rettspsykiatrisk sakkyndige har vurdert disse vanskene. Et særlig fokus på symptomer knyttet til nevroutviklingsforstyrrelser, nevrokognitive tilstander og videre tilstander som rammer kognitive funksjoner i voksen alder sett i lys av de sakkyndiges konklusjoner, klinisk og rettslig.

Prosjektet blir lokalisert til to regionale kompetansesenter; Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helse Sør-Øst, Oslo universitetssykehus/ UiO og ved St.Olavs hospital, ved Institutt for psykisk helse, Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU med spesialist i psykiatri Kjersti Narud som prosjektleder.

Daglig leder:

psykologspesialist Tale Gjertine Bjørgen pr 02.01.2023 i 50% stilling ved kompetansesenteret St. Olavs hospital, og 50 % klinisk stilling ved STFO.

Prosjektdeltakere: Førsteamanuensis Erik Søndena ved NTNU, Institutt for Psykisk Helse. Solveig Klæbo Reitan spesialist i psykiatri, phd og ansatt som professor og fagenhetsleder for Voksenpsykiatri, rus og psykisk helsearbeid ved Institutt for psykisk helse, fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU.

Stian Lydersen, statistikkmedarbeider, dr. ing., professor i medisinsk statistikk, Institutt for Psykisk Helse, NTNU.

Emneord: Rettspsykiatri, forskning, fagutvikling

Historieprosjektet

Prosjektet er et felles SIFER-prosjekt med ansvars plassering i Trondheim. Prosjektet studerer et bredt spekter av medisinske og behandlingsmessige aspekter ved behandlingen av pasienter i sikkerhetspsykiatrien i perioden fra midten av 1800-tallet til i dag.

Prosjektet studerer kontinuerlig historien om norsk sikkerhetspsykiatri i perioden 1840 – 2000, bidrar med forståelser om tidligere administrative praksiser og behandlingspraksiser, høyne profesjonsbevisstheten og forståelsen for den samfunnsmessige viktigheten av oppdraget til sikkerhetspsykiatrien blant de som arbeider i sektoren og i samfunnet generelt. I 2022 har en PhD-student og en MA-student arbeidet i prosjektet. PhD-avhandling om behandlingen av kriminelle kvinner i sikkerhetspsykiatrien forventes levert i 2023.

Prosjektleder er medlem i European Violence in Psychiatry Research Group (EViPRG) og deltar i internasjonale forskingsnettverk med mål om å søke om EU-midler og NFR-finansiering. Prosjektleder har i 2023 publisert artikkel i SAGE Health.

Prosjektets forskningsresultater undervises ved NTNU i faget HIST2005 Teknologi- og vitenskapshistorie (Inst. for moderne samfunnshistorie) og i to masteremner ved Institutt for psykisk helse, det ene tilbudt av Kompetansesenteret. Det arbeides med å gjenopprette et etter- og videreutdanningsemne som et samarbeid mellom Brøset kompetansesenter, Inst. for psykisk helse (NTNU) og Inst. for moderne historie og samfunn (NTNU). Det er omfattende populærvitenskapelig formidling fra prosjektet.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning, historie

Nasjonalt nettverk for behandlere i spesialisthelsetjenesten i fengsel

Kompetansesenteret var med og initierte etableringen av et landsdekkende fagnettverk for behandlere i fengselspoliklinikker. Prosjektet er forankret i SIFER, og skal bidra til å styrke fagmiljøene i fengsel.

I 2022 ble det arrangert en 2-dagers samling på Stjørdal, og hvor nærmere 40 behandlere fra hele landet deltok. Temaene var:

- Arbeid med alvorlige personlighetsforstyrrelser, kasusformulering som metode v/ professor PhD Nancy McWilliams, Rutgers University
- Motoverføring: Hva gjør det med oss som jobber med personlighetsforstyrrelser v/ psykologspesialist Thale Kristine Bostad, Oslo universitetssykehus
- Erfaringsutveksling mellom deltakerne i nettverket knyttet til temaene.

Samlingen ble meget godt evaluert av de som deltok, og vi satser på en fysiske samlinger i året. I tillegg jobbes det med en web-løsning.

Emneord: fengselspsykiatri, fagutvikling

Tverretatlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold (tidl. «Høyrisikoprojektet»):

Tidlig tverretatlig intervensjon ved alvorlig partnervold

Klinisk fagutviklingsprosjekt:

Prosjektdeltakere: Merete Berg Nasset, Bodil Stenkløv

Å gi et tilbud både til voldsutøver, voldsutsatt og barn er en viktig del av beskyttelsesarbeidet overfor voldsutsatte.

Vold i nære relasjoner regnes som et folkehelseproblem og medfører store helsemessige og sosiale konsekvenser for de som rammes. Det er behov for å etablere en mer koordinert tilnærming til forebygging av vold i nære relasjoner.

Høyriskoprojektet hadde som mål å utvikle og igangsette en koordinert og samordnet tidlig intervensjon til voldsutsatte, voldsutøvere og barn involvert i alvorlige partnervoldsaker med høy risiko for gjentatt vold meldt til Trøndelag politidistrikt. Videre å bygge opp tverretatlig og tverrfaglig kompetanse om voldsutsatte og voldsutøvere i nære relasjoner.

Trøndelag politidistrikt, Trondheim kommune og Brøset har samarbeidet om gjennomføringen av Høyriskoprojektet. I perioden oktober 2017 – desember 2022 har Høyriskoprojektet jobbet med 39 saker. Dette tilsvarer 8 unike saker i 2022. Oppsummert: I 22 av de 39 sakene er barn involvert, 24 saker er rusrelatert. Den koordinerende enheten i prosjektet var en fast arbeidsgruppe bestående av representanter fra St. Olavs Hospital, avd. for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Trondheim kommune (enhet psykisk helse og rus), Politiet i Trøndelag representert ved risikoanalytikerne i politiet, Støttesenteret for kriminalitetsutsatte og Statens Barnehus. Arbeidsgruppen samarbeidet tett med alle kommuner/etater i Trøndelag som hadde høyriskosaker.

Samarbeidsavtalen mellom partene opprettholdes. Tverretatlig konsultasjonsteam er en del av det polikliniske tilbudet ved avd. for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri.

Det tverretatlige samarbeidet har blitt presentert i 2022:
Fagdag for Friomsorgen 14. desember.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fagutvikling, innovasjon, undervisning

Høyriskoprojektet forskning

I tilknytning til Tverretatlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold, ble det i 2019 etablert to forskningsprosjekter:

Registerstudie av politiets risikovurderinger

Tittel: Politiets risikovurderinger av partnervold med SARA:SV og tid til gjentatt voldshendelse: En prospektiv kohortstudie av partnervoldsutøvere.

Hensikten med studien er å undersøke politiets risikovurderinger for gjentatt partnervold og tid til ny hendelse. Målet er å belyse faktorer som kan ha betydning for økt tilbakefallsrisiko. Datamaterialet består av samtlige registrerte partnervoldssaker meldt til og risikovurdert av Trøndelag politidistrikt i tidsrommet 2015-2021. Sakene risikovurderes av politiet ved bruk av det strukturerte verktøyet Spousal Assault Risk Assessment-Short Version (SARA:SV). Gjentatte hendelser med partnervold registrert av politiet, samt øvrige aktuelle data fra politiregistre relatert til sosiodemografiske karakteristika ved voldsutøver/voldsutsatt innhentes retrospektivt og fortløpende. Data innhentes i samarbeid med Gro Mentzoni v/ Statens Barnehus, Trøndelag politidistrikt.

Prosjektdeltakere: Tom Palmstierna (prosjektleder), Camilla Buch Gudde, Merete Berg Nasset, Richard Whittington, Johan Håkon Bjørngaard.
Ekstern samarbeidspartner: Trøndelag politidistrikt v/ Statens Barnehus

Status pr. januar 2023:

Datainnsamlingen ble avsluttet 31.12.2021, totalt 1273 partnervoldssaker er registrert. Registrering av gjentatte hendelser og tiltak ble avsluttet 31.06.22.

Første artikkel fra studien er publisert i BMC Public Health, 2021; *Intimate partner violence during Covid-19 lockdown in Norway: the increase of police reports*.
Emneord: Sikkerhetspsykiatri, forskning, fagutvikling, undervisning

Kvalitativ studie

Tittel: *Deltakelse i Tverretattlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold: En kvalitativ studie av erfaringer fra voldsutøvere og voldsutsatte i saker med høy risiko for gjentakelse.*

Hensikten med studien er å øke den evidensbaserte kunnskapen om virksomme beskyttelses- og forebyggende tiltak i høyrisiko partnervoldsaker sett fra voldsutsatte og voldsutøvere perspektiv.

Metodisk gjennomføres en kvalitativ semistrukturert intervjustudie med voldsutøvere og voldsutsatte som deltar i det tverretattlige konsultasjonsteamet ved alvorlig partnervold.

Prosjektdeltakere: Tom Palmstierna (prosjektleder), Camilla Buch Gudde, Merete Berg Nasset.

Status pr. januar 2023:

Pr. i dag gjennomført og transkribert 25 kvalitative intervjuer med voldsutsatte og –utøvere. Datainnsamling avsluttet og analyse ferdig, internasjonal publisasjon under utarbeidelse.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning, fagutvikling, innovasjon, undervisning

Institutt for psykisk helse (IPH):

Kompetansesenteret har også i 2022 hatt et felles prosjekt med Institutt for psykisk helse ved NTNU, og hvor vi ønsker å styrke den felles fagutviklingen innen vårt fagfelt. I prosjektet ligger det flere elementer:

- Emnekurs MDV6216 Psykisk helse og voldsproblematikk som arrangeres i fellesskap
- Felles møteplasser for samhandling
- Kombinerte stillinger
- Deltakelse i forskningsgrupper.

Mange av de ansatte på Regionalt kompetansesenter er involvert i samarbeidet, og vi vurderer prosjektet som meget viktig og nyttig.

Kartlegging av psyk. utviklingshemmede i fengsel og fengselshelsetjenesten

Artikkel og 3 internasjonale, en nasjonal presentasjon i 2019. Rapport oversendt BUF dir i 2020. Lansering avventes.

Bakgrunn: BUFdir ønsket en gjennomgang av status for personer med utviklingshemming som er straffet og knyttet til kriminalomsorg

Metode: Litteratursøk over de siste 10 årene, inkluderte ca. 30 artikler og har gjennomarbeidet disse. Videre samlet surveydata fra alle fengselsledere og fengselshelsetjenesteledere om sonere med utviklingshemming. Dette er sammenfattet i rapport. Kvalitative intervjuer (dybdel\intervju) gjennomført med seks tilbakeføringskoordinatorer (også dette presentert i rapport)

Resultat: Internasjonal forskning er betydelig på dette området og særlig to tema er mer aktualisert den siste tida. 1 barn og mindreårige sonere, og 2 Oppfølgingsstudier av personer med utviklingshemming som er løslatt etter soning. Undersøkelsene som er gjort nasjonalt i dette prosjektet viser at sakene blir behandlet med noe begrenset flyt mellom instansene internt i soningen men særlig i oppfølgingen. Tilbakeføringskoordinatorer utgjør en sentral ressurs og viser i mange tilfeller svært gode eksempler på hvordan de har lyktes med å koordinere og mobilisere lokale tjenester.

Status 2022: prosjektet er rapportert og avsluttet.

Erik Søndena, KRUS og Kompetansesenteret i Oslo.

Emneord: fengselspsykiatri, rettspsykiatri, forskning

Kartlegging av psykisk utviklingshemmede i rettsvesenet

Bakgrunn: BUFdir ønsket kunnskap om hvordan politi og påtalemyndighet jobbet med saker som berørte personer med utviklingshemming. Det ble gjennomført en stor surveyundersøkelse der ca 300 respondenter (politi, statsadvokater og dommere) besvarte.

Metode: se over. Svarprosenten var lav (10 %) noe som betyr at svarene knapt kan være representative for populasjonen. Det ble også gjort fokusgruppeintervjuer med grupper av respondenter.

Resultater: Mest interessant er kanskje at respondentene hadde høy tillit til egne vurderinger i saker som omhandlet utviklingshemmede, men hadde i liten grad tro på at egen organisasjon hadde en beredskap eller infrastruktur der personer med utviklingshemming blir tilgodesett med støttetiltak og tilpasning.

Erik Søndena, FAFO, NTNU, Domstolsadministrasjonen mfl.

Status 2022: prosjektet er rapportert og avsluttet.

Emneord: fengselspsykiatri, rettspsykiatri, forskning

KDI arbeidsgruppe - sakkyndighetsoppgaver for kriminalomsorgen

Prosjektet hadde oppstart i oktober 2021 og pågikk til februar 2022. Målet med arbeidsgruppa var å se på en mulig utvidelse av rekvisisjonsordningen hos Nasjonal Enhet for Rettspsykiatrisk Sakkyndighet (NERS), for om mulig å inkludere oppdrag fra Kriminalomsorgen på soningsdyktighet og risikovurderinger. Hensikten er å høyne kvaliteten på slike sakkyndige vurderinger, samt sørge for økt effektivitet for kriminalomsorgen. Arbeidet hadde oppgaver som ble løst både i plenum og i utvalgte grupper. Resultatet var en rapport som blir grunnlag for de beslutninger KDI gjør på dette området videre. Det ble også satt i gang en pilot basert på rapporten, der Region Øst bruker rapportens svar som veiviser for et samarbeid med NERS omkring saker med soningsdyktighet. Det ble også tatt initiativ til et undervisningsopplegg som på sikt skal kunne gi sakkyndige bedre kunnskap om kriminalomsorgens arbeid og hvordan fengsel fungerer i praksis.

Deltagere i arbeidsgruppen var fra NERS, KDI, kriminalomsorgen Øst, statsadvokaten, REP Oslo og SIFER Oslo og ble ledet av Hilde Dahl.

Status 2022: Rapport utgitt februar 2022, pilotgjennomføring startet.

Emneord: fengsel, kriminalomsorg, sakkyndighet

Kompetanseutvikling Rus & Vold

Helsedirektoratet har i tilskuddsbrev til KoRus og RVTS gitt oppdrag om å utvikle og implementere kunnskapsmoduler på området rus og vold. Målgruppe for kompetanseutviklingen er i første omgang spesialisthelsetjenesten og på sikt primærhelsetjenesten. Oppdraget er et samarbeidsprosjekt mellom alle de 12 kompetansesentrene innenfor KoRus og RVTS, samt andre relevante samarbeidspartnere i landet. Kompetansesenteret deltar/har deltatt i prosjektet både på overordnet nivå og i konkrete arbeidsgrupper.

Prosjektet er nå i aktiv fase og er tilgjengelig online på www.rusogvold.no

Roger Almvik, Stig Jarwson og Tom Palmstierna

Emneord: Sikkerhetspsykiatri, fagutvikling

Life Imprisonment Worldwide Revisited

('Ny global gjennomgang av livstidsstraff')

Dette forskningsprosjektet samler et internasjonalt forskerteam for å analysere livstidsstraff verden rundt. Dr Catherine Appleton fra Avdeling for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, St Olavs Hospital, og Professor emeritus Dirk van Zyl Smit ved School of Law, University of Nottingham reviderer og oppdaterer deres globale undersøkelse om livstidsstraff, som ble først publisert av Harvard University Press i 2019. De arbeider med et globalt nettverk av forskere, advokater og offentlig ansatte innen juss, strafferett og penologi for å samle informasjon om livstidsstraff rundt om i verden.

Prosjektets har som mål å undersøke bruk og implementering av livstidsstraff verden rundt, deriblant en bedre forståelse av forskjellige typer livstidsstraff, antall personer dømt til livstid, hvilke forbrytelser som man kan dømmes til livstid, hvordan slike dommer er implementert og under hvilke forhold innsatte soner livstid. Så langt har prosjektet resultert i tre bøker: (1) "Life Imprisonment and Human Rights" publisert av Bloomsbury in 2016, (2) "Life Imprisonment: A Global Human Rights Analysis" publisert av Harvard University Press i 2019, og blitt tildelt "Outstanding Book Award 2020 of Division of International Criminology of the American Society of Criminology" og "the 2020 Book Award of the European Society of Criminology", og (3) "Life Imprisonment in Asia", en samling av 14 kapitler redigert av Van Zyl Smit, Appleton og Professor Giao VuCong (University of Vietnam) publisert av Springer i 2023 (tilgjengelig fra desember 2022).

Hovedmålet med prosjektet «Life Imprisonment Worldwide Revisited» er å oppdatere den opprinnelige global undersøkelsen, fange opp betydelige endringer og kommunisere funnene i publikasjoner og gjøre inngrep som vil redusere bruken livstidsstraff og forbedre applikasjonen av livstid verden rundt. Den globale datainnsamlingen er ved årets slutt nær ferdig, og analyse vil begynne i 2023 med bistand fra Dr Christina Hansen Edwards ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie, NTNU. En artikkel ble publisert i 2022 om "whole life sentences" i England og Wales så vel som en bok "Life Imprisonment in Asia", nå tilgjengelig, publisert i 2023.

Emneord: Fengsel, kriminalomsorg

Manual for sinnemestring hos personer med utviklingshemming:

Prosjektet ble ferdigstilt i 2022. Manualen er publisert og godt mottatt i nasjonalt fagmiljø. Intervju, omtale og annen publisitet i fagpressen har gitt et salg på om lag 400 eksemplarer av manualen som dekker teori, behandlingsprogram og forskjellig materiell til bruk i behandlingen.

Erik Søndena, Bernt Barstad, Anne Mette Waagsbø, Anne Sivertsen

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fagutvikling

Nasjonal implementering av Sinnemestringsprogrammet ved Brøset:

Oppdrag og målsetting: Etablering av behandlingstilbud til voldsutøvere.

Tverrfaglig og tverretatlig utdanningsprogram for tjenestesteder som arbeider med voldsutøvere og vold i nære relasjoner.

Regjeringens handlingsplan Frihet fra vold for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021–2024 Tiltak 7: Utarbeide overordnet strategi for helhetlig og planmessig utvikling av arbeidet rettet mot voldsutøvere og overgripere. Tjenester og tilbud med mer spesifikke mandat. Eksempler på sistnevnte er sinnemestringstilbudet utviklet ved St. Olavs hospital, avdeling Brøset. Strategien vil fokusere på de viktigste satsingsområdene for helsesektoren, og skal berøre både kommune- og spesialisthelsetjenesten. I tillegg til Brøset, Nasjonalt kompetansesenternettverk for sikkerhets, fengsel og rettspsykiatri (SIFER) og Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), vil Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), ATV og spisskompetansemiljøet om vold og høykonflikt i familievernet kunne være viktige bidragsytere i dette strategiarbeidet. Jf. også tiltak 64.

Gjennomføring 2022:

- Fullførte kull 27 i Oslo med 35 deltakere innenfor familievernkontor, psykiatri/DPS, kommunale tjenesteapparat og Kriminalomsorgen. Samarbeidet med RVTS Øst.
- Oppstart og fullføring av nytt kull Trondheim 2022 med 35 deltakere innenfor familievernkontor, psykiatri/DPS, kommunale tjenesteapparat og Kriminalomsorgen.
- Samarbeidet med RVTS Midt.
- Oppstart av nytt kull 29 i Stavanger med 33 deltakere, som vil gå frem til sommeren 2023.
- Opprettholde og styrke eksisterende behandlingstilbud ved familievernkontor, psykiatri/rus, kommunale tjenester (barnevernet) og kriminalomsorgen. Regionale nettverks- /veiledningssamlinger 2 dager x 5 regioner.
- Utlysning av ny utdanningsrunde region øst 2023, og samarbeidet med RVTS nord om ny utdanningsrunde 2023 /24. Det er stor søknad til region øst.
- Undervisning på Høgskoler og emnefag IPH/ universitet til helsefag.
- Samarbeider med Norsk Forening for Kognitiv Terapi (NFKT) om trinn 1. og gjennomføring av eksamen.

Internasjonale oppdrag:

Digitalt møte med Barne- og familiedepartementet, Helsedirektoratet og Overvåkningskomiteen for Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen), GREVIO.

Digitale Samarbeidsmøter med EØS prosjekt gjennom justisdepartementet; Innføring av sinnemestring Brøset i Romania, utarbeidet manualer etter samarbeidsavtale med Romania. Undervisning ble gjennomført i 2022. (Merete Berg Nasset og Stig Jarwson)

Samarbeidsmøter med EØS prosjekt gjennom Justisdepartementet; Digitale møter med Bulgaria og KDI om opplæring i sinnemestringsmodellen Brøset. Undervisning ble påbegynt i 2022. (Merete Berg Nasset og Stig Jarwson)

Sinnemestringspoliklinikken bidrar til veiledning i utdanningen av terapeuter nasjonalt tilsvarende 10% stilling.

Prosjektleder Stig Jarwson, prosjektmedarbeidere Anne Meisingset og Eskil Nyhus.

Eksterne samarbeidspartnere:

Helsedirektoratet, Regionale RVTS, Familievernkontor / Bufdir, kriminalomsorgen, Norsk forening for kognitiv terapi.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, undervisning, fagutvikling

Norske drap – 1955-1982, en historisk-kriminologisk studie

Denne studien baserer seg på datamateriale fra alle saker der det er, eller ville blitt, tatt ut tiltale for drap, medvirkning til drap, eller drapsforsøk i perioden 1955-1982. Utvalgsriteriet er basert på både medisinske definisjoner, juridiske paragrafer og vurderinger av kategorien drap i bred forstand. Informasjonen er hentet fra etterforskningen, rettspsykiatriske utredninger og rettsavgjørelser og har stor bredde og opplysningsmangfold. Innsamlingen ble gjort av en annen forsker i den nevnte perioden, men er ikke tidligere brukt til publisering. Innsamlingen hadde godkjenning fra flere instanser under den opprinnelige prosjektperioden, og det nye prosjektet er godkjent av Riksadvokaten, REK, Rådet for taushetsplikt og forskning og personvernombud og NSD. Prosjektet er forventet å gå over en femårsperiode, og vil utforske temaet drap fra ulike faglige og metodiske perspektiver, gjerne i samarbeid med praksisfeltet.

Prosjektet har produsert en artikkel i 2021 (Nordisk tidsskrift for kriminalvitenskap) og en i 2022 (Norsk tidsskrift for strafferett), og holder frem med å produsere i 2023.

Prosjektleder er Dr Hilde Dahl, med rådgiver Bjørn Soknes på juridiske spørsmål.

Emneord: rettspsykiatri, forskning

Omvårdnad av patienter med riskbeteenden inom rättspsykiatrisk slutenvård

Et PhD-prosjekt ved Karolinska Institutet (SE) med særlig fokus på risikoverktøyet START som metode for vurdering av tilbakefall til voldsatferd og annen alvorlig kriminalitet. Halvtidsevaluering gjennomført i 2019 og kompetansesenteret er involvert i prosjektet både som hoved- og biveileder. Disputas gjennomført i november 2021, 4 publikasjoner hvorav den siste publiseres i 2023.

Tom Palmstierna, Roger Almvik

Emneord: rettspsykiatri, forskning

Organisatoriske og samfunnsmessige forutsetninger for håndtering av vold og utfordrende atferd på individnivå

Et PhD-prosjekt ved NTNU. Tema for avhandlingen er håndtering av vold og utagerende atferd. Arbeidstittelen på prosjektet er Organisatoriske og samfunnsmessige forutsetninger for håndtering av vold og utfordrende atferd på individnivå. Dette indikerer at blikket i prosjektet vil være på ulike overordnede faktorer. Avhandlingens forskningsspørsmål er:

- Hvilke endringer i samfunnet generelt og innen de ulike fagfeltene de siste 15-20 årene har påvirket vår forståelse for legitim håndtering av vold og utfordrende atferd?
- Hvilke eksterne faktorer er essensielle for en organisasjons håndtering av vold og utagerende atferd?
- Hva er rådende oppfatninger innen forskning og praksis om håndtering av vold og utagerende atferd?
- Hva forventes det av ansatte som arbeidet med de ulike brukerne?
- Hvilken type atferd er det vi definerer som uakseptabel?
- Prosjektet er forsinket grunnet pandemien men første artikkel sendt inn og artikkel 2 og 3 er under utarbeidelse. Halvtidsevaluering gjennomført

Kompetansesenteret er representert i prosjektet med veileder Roger Almvik

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning,

Proteus:

Oppmerksomheten rundt internett-relaterte seksuallovbrudd har økt i takt med at Politiet og pressen har blitt oppmerksom på at forekomsten er høyere enn tidligere antatt og at det er stor grad av usikkerhet om sammenhengen mellom internett-relaterte overgrep og fysiske seksuelle overgrep. Prosjektet Proteus har siden mai 2018 hatt som mål sammen med Politiet å utvikle et kriminalitetsreduserende tiltak for personer pågrepet for nedlasting av overgrepsmateriale.

Proteus er et unikt og innovativt samarbeid mellom Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri og Politiet. Det bygger på flere års samarbeid mellom de to instansene og er et felles forsøk på tjenesteinnovasjon med sikte på å forebygge nye seksuallovbrudd mot barn, samt å få tiltrengt fenomenkunnskap på området. Proteus er utviklet parallelt med og i samarbeid med Politiets såkalt Sobi-prosjekt.

Prosjektleder Svein Øverland, Solveig Klæbo Reitan (veileder), Kirsten Rasmussen (biveileder).

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri, rettspsykiatri, forskning, fagutvikling, innovasjon

The Covid-19 Well-being Study

Undersøke erfaringer med opplevd tvang og psykisk velvære i forbindelse med den pågående pandemien hos helsearbeidere og den generelle befolkningen i samarbeid med University College London og NTNU. Se også prosjektprotokollen på <https://bmjopen.bmj.com/content/11/1/e043418>

Datainnsamling avsluttet, delresultater presentert på verdensdagen for psykisk helse. Mastergrad avlagt September 2022 og internasjonale publikasjoner er under utarbeidelse.

Prosjektleder Roger Almvik

Emneord: forskning, fagutvikling

Top Norment- SikkerhetsTOP:

Personer med psykose er en sårbar pasientgruppe, med økt risiko for en rekke negative utfall. Noen psykosesymptomer øker også risikoen for å utøve vold. I dette prosjektet ønsker vi å øke forståelsen av psykoserelatert vold ved å undersøke psykologiske, sosiale og biologiske faktorer og hvordan de påvirker hverandre. Vi benytter avanserte hjerneskanning-metoder (MR og EEG) i kombinasjon med registerdata og en grundig klinisk undersøkelse av personer som har utøvd vold, både de som var psykotiske på gjerningstiden og de som ikke var det, for å undersøke de biologiske karakteristikkene, de sosiale trekkene og de psykologiske kjennetegnene ved psykoserelatert vold. De fire gruppene som inkluderes er

- a) voldsutøvere uten psykose,
- b) voldsutøvere med psykose,
- c) pasienter med psykose uten vold, og
- d) en kontrollgruppe uten både vold og psykose.

Det langsiktige målet er å bruke kunnskapen som genereres i prosjektet til å forbedre voldsrisikovurderinger, diagnoseprosedyrer og behandling, noe som i neste omgang kan bidra til styrket rettssikkerhet og forhåpentligvis redusere stigma. Prosjektet er forankret i NORMENT (Norsk senter for forskning på mentale lidelser/Oslo universitetssykehus) og samarbeider med SIFER (Nasjonalt kompetansesenternettverk for sikkerhets- fengsels- og rettspsykiatri) og Universitetssykehuset St. Olavs hospital i Trondheim, og Kriminalomsorgen. Prosjektet er godkjent av Regional etisk komite (REK).

Prosjektet ledes av Dr. Unn Haukvik og Dr. Christine Friestad. Lokal leder Trondheim er Dr. Hilde Dahl.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, psykose, forskning

Rettspsykologi og sakkyndighet – undervisningsemne ved psykologisk institutt (IPS), NTNU.

Avdeling Brøset har på oppdrag fra NTNU, IPS, ansvar for undervisning i PSYPRO 4505 for femteårs-studenter i psykologi. Emnet er det eneste i sitt slag i Norge. Emnet tar for seg de hyppigste anvendelsene av psykologi i rettspleien, og inkluderer jussfaglige forelesninger. Temaene omfatter bistand i straffesaker i form av judisielle observasjoner, bistand i sivile saker i form av erstatningsrett og i barnefordelings- og barnevernssaker. Det legges vekt på at psykologrollen vil være forskjellig i slike sammenhenger sammenlignet med vanlig klinisk praksis. Videre undervises det om kliniske tilstander som oftere er å finne i retts- og fengselssammenheng enn i kliniske sammenhenger. Det gis en gjennomgang av disse, betydning og utvikling av antisosial atferd, samt hvilken betydning dette har for vurdering av voldsrisiko. Det gis også undervisning i vitnepsykologi, noe som omfatter hukommelsesforskyvninger, falske minne og falske tilståelser, samt vitner og troverdighet. I tillegg undervises det om sakkyndighetens historie i Norge, og lærdom fra justisfeil som er blitt avdekket.

Emnet kunne i 2022 endelig gå helt over til romundervisning igjen, etter en lang pandemiperiode med digitale og hybride løsninger.

Foreleserne er Karl Henrik Melle, Svein Øverland, Kåre Nonstad, Bjørn Soknes, Hilde Dahl og Annika Melinder. Emnet koordineres av Dr Hilde Dahl.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, rettspsykiatri, undervisning

Revidering av politiets prioriteringsveileder for etterforskning i seksuallovbruddsaker.

Bakgrunn: Kripos har tidligere utviklet en veileder for etterforskere for prioritering av seksuallovbruddsaker som nå skal revideres. Kripos har invitert Kompetansesenteret og fagpersoner fra andre seksjoner til å bistå i dette arbeidet.

Målet er å bistå etterforskere og påtalejurister med mer målrettet og effektiv etterforskning.

Metode: Det er utviklet nytt format og ledd basert på oppdatert kunnskap om seksuallovbrudd og personer som utfører seksuallovbrudd, både fysisk og via internett. Instrumentet skal deretter prøves ut i utvalgte politidistrikt før det implementeres nasjonalt

Resultat: Forventet implementering i 2023

Svein Øverland, Kirsten Rasmussen, Kåre Nonstad, Hanne Foss Berget, Marita Sandvik

Emneord: fagutvikling, rettspsykiatri, politipsykiatri, seksuallovbrudd

Samarbeid om domfelte personer med psykisk utviklingshemming:

Samarbeid mellom Brøset og Kofoedsminde (Danmark)

I perioden 2018-2022 har vi hatt et forsknings- og faglig samarbeid som har gitt en vitenskapelig publikasjon, konferansepresentasjoner, populærvitenskapelige arbeider, samt et bokkapittel som blir publisert i 2023. Dette gjensidige arbeidet baserer seg på kontakt gjennom besøk og konferanser og felles prosjekter. Av nyhetens interesse har NTNU nå inngått samarbeid om internasjonal student-praksisutveksling og de første NTNU-studentene har sin praksis ved Kofoedsminde i 2023.

Erik Søndena, Søren Holst, Charlotte Munch, Eskil Nyhus, Pål Birger Olsen.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri, rettspsykiatri, fagutvikling

Sektorsamarbeid om tverrfaglig forskning på forebygging av seksuelle overgrep mot barn på internett (Sobi-prosjektet)

Høsten 2019 inngikk Trøndelag politidistrikt, St. Olavs hospital og NTNU en samarbeidsavtale med mål om strategisk samarbeid om tverrfaglig innsats mot seksuelle overgrep mot barn på internett. Avtalen kom i stand etter samtaler mellom partene på initiativ av Trøndelag politidistrikt. Bakgrunnen for initiativet er en bekymring for et raskt voksende og alvorlig samfunnsproblem. En hovedutfordring er manglende forskningsbasert kunnskap både om:

Forebyggende tiltak overfor barn og unge

Hvem som er overgripere og hvordan de kan stoppes

Datateknologi som verktøy i etterforskning og forebygging.

Samarbeidspartnerne har etablert tematiske grupper innenfor disse tre områdene. Gruppene er godt i gang med å definere aktuelle problemstillinger og prosjekter. Samarbeidet er ikke-ekskluderende og både kommunale, statlige og private aktører er også inkludert. I tillegg er PhD-kandidater fra Politihøgskolen aktuelle deltakere i samarbeidet.

Internasjonalt faglig samarbeid innenfor temaet er viktig for kunnskapsutvikling og -deling. Det eksisterer allerede både formelle og uformelle samarbeidsrelasjoner med utenlandske fagmiljøer. Dette vil utvikles videre og i større grad formaliseres.

Samarbeidspartnerne omfatter en rekke fagmiljøer som representerer betydelig kompetanse og faglige nettverk relevant for tematikken. Flere av de involverte miljøene har allerede arbeidet sammen gjennom flere år. Det foreliggende samarbeidet utgjør imidlertid en unik faglig bredde både i fagområder og på tvers av sektorer. I møtet mellom ulike fag og etater oppstår det også nye prosjektideer.

Prosjekteiere: Rektor NTNU, Politimester Trøndelag politidistrikt og Administrerende direktør St. Olavs hospital HF.

Prosjektleder: Kirsten Rasmussen, spesialist i klinisk nevropsykologi og psykologisk habilitering, St. Olavs Hospital avd. Brøset, Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri (SIFER). Professor emerita, Institutt for psykologi og Institutt for psykisk helse, NTNU.

Administrativt ansvarlig: Anders Sundt-Eidem, Visepolitimester Trøndelag Politidistrikt.

Emneord: sikkerhetspsykiatri, fengselspsykiatri, rettspsykiatri, forskning, fagutvikling

Voldens nevrobiologi: på vei mot EEG- og MRI-baserte biomarkører

Et PhD-prosjekt tilknyttet NORMENT (Norsk senter for forskning på mentale lidelser) og prosjektet Sikkerhets TOP med fokus på vold ved alvorlige psykiske lidelser. Deltakere inkluderes i Oslo og Trondheim som et tverrfaglig samarbeid mellom NORMENT, UiO, OUS, SIFER, NTNU og St. Olavs Hospital.

Bakgrunn: Mål om forbedrede risikovurderinger, diagnoseprosedyrer og behandlingsforløp, som på sikt vil bidra til styrket rettssikkerhet og redusere stigma.

Formål: Å undersøke om biomarkører ved bruk av EEG som metode kan benyttes for å skille ulike grupper fra hverandre med hensyn til vold og psykose.

Deltakere: 4 grupper: 1) Friske kontroller 2) Voldsutøvere uten psykose 3) Voldsutøvere med psykose 4) Pasienter med psykose som ikke utøver vold

Metode: EEG-undersøkelse i kombinasjon med registerdata og klinisk undersøkelse av personer som har utøvd vold. Psykologiske, sosiale, og biologiske faktorer kartlegges for kartlegging av respektive kjennetegn ved psykoserelatert vold.

Resultater: Foreløpige resultater etter innledende undersøkelser viser signifikante forskjeller mellom de ulike gruppene ved bruk av EEG som metode. Kliniske variabler vil undersøkes videre for belysning av mulige årsakssammenhenger.

Deltakere: Nina Bang (PhD-student), Torbjørn Elvsåshagen (hovedveileder), Kirsten Rasmussen (biveileder), Unn Kristin H. Haukvik (overordnet prosjektleder TOP/NORMENT Oslo), og Hilde Dahl (prosjektkoordinator ved St. Olavs Hospital).

Emneord: sikkerhetspsykiatri, forskning

Samarbeidspartnere

Bufdir	Domstolsadministrasjonen
FAFO	Familievernkontor
Helsedirektoratet	Helse Nord
Helse Sør-Øst	Helse Vest
Romania	Justisdepartementet
Kriminalomsorgen	Konfliktrådet
Kofoedsminde Danmark	KoRUS
KRUS	NAPHA
NTNU	Norsk forening for kognitiv terapi
Regionale RVTS	SIFER
Trondheim kommune	SMISO (senter mot incest og seksuelle overgrep)
Trøndelag politidistrikt	Statens barnehus Trondheim
Folkehelseinstituttet	Støttesenteret for kriminalutsatte Trondheim

Internasjonalt samarbeid

Kompetansesenteret er involvert i flere internasjonale prosjekter (se over). I tillegg er senteret aktiv også hva søknader på internasjonale finansieringskilder angår. I 2019 søkte vi på EU sitt COST Action-program (European Cooperation in Science and Technology) som også er knyttet til Horisont2020; «Fostering and Strengthening Approaches to Reducing Coercion in European Mental Health Services» (søknaden godkjent i 2020). Programmet varer i 4 år fra og med November 2020.

EØS prosjekt "Supporting the implementation of the Istanbul Convention in Romania" - Norwegian Financial Mechanism, i samarbeid med Justis-og

beredskapsdepartementet. Behandlingsmanualen og tilhørende arbeidsbok ble oversatt til rumensk. To behandlere fra kompetansesenteret (Stig Jarwson og Merete Berg Nettet) holdt 2 ukers opplæring til terapeuter i Romania. Pågående EØS-prosjekt i Bulgaria: Samarbeid med Kriminalomsorgsdirektoratet. Behandlingsmanualen og tilhørende arbeidsbok er oversatt til bulgarsk. To behandlere fra kompetansesenteret (Stig Jarwson og Merete Berg Nettet) holdt høsten 2022 1 ukes opplæring til terapeuter i Sofia, Bulgaria. Prosjektet fortsetter i 2023.

Kompetansesenteret er også representert i styret (2 personer; Almvik og Whittington) for European Violence in Psychiatry Research Group (EViPRG). Nettverket arrangerte i 2021 4 styremøter og 3 digitale symposier for nettverkets medlemmer og gjester.

Internasjonale samarbeidspartnere fra 21 land i Europa samt USA, India, Canada og Australia.

	Lokale prosjekter(L) - Regionale prosjekter(R) - Nasjonale prosjekter(N) - Internasjonale prosjekter(I)		
	Sikkerhetspsykiatri	Fengselspsykiatri	Rettspsykiatri
Forskning	Brøset Violence Checklist(BVC) L-R-N-I	Fengselsprosjektet (ULTPEN) L-R-N-I	Norske drap – 1955-1982, en historisk-kriminologisk studie L-R-N
	Eurostart L-I	Kartlegging av psyk. utviklingshemmede i rettsvesenet L-R-N	Kartlegging av psyk. utviklingshemmede i rettsvesenet L-R-N
	Historieprosjektet L	Kartlegging av psyk. utviklingshemmede i fengsel og fengselshelsetjenesten L-R-N	Kartlegging av psyk. utviklingshemmede i fengsel og fengselshelsetjenesten L-R-N
	Høyrisikoprojektet forskning L-R	Høyrisikoprojektet forskning L-R	Høyrisikoprojektet forskning L-R
	PROTEUS L-R-N	PROTEUS L-R	PROTEUS L-R
	Top Norment- SikkerhetsTOP L-R-N	Life imprisonment Worldwide Revisited (ny global gjennomgang av livsstridsstraff) L-N-I	Omvårdnad av pasienter med riskbeteende innom rettspsyk slutenvård I
	Det finnes hjelp (DFH) L-R-N		Nevropsykologiske vansker I rettspsykiatriske utvalg L-R-N
	MAP – møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	MAP – møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	
	SOBI L-R-N	SOBI L-R-N	SOBI L-R-N
	Organisatoriske og samfunnsmessige forutsetninger for håndtering av vold og utfordrende atferd på individnivå L-R-N		
Fagutvikling	Voldens nevrobiologi: på vei mot EEG- og MRI-baserte biomarkører L-R-N		
	The Covid-19 Well-being Study L-R-N-I		
	FOSTREN (EU COST-program) I		
	EØS samarbeid (Norway Grants) Romania I	Fengselsprosjektet (ULTPEN) L-R-N-I	Bidra til utvikling av norsk rettspsykiatri i samarbeid med NERS L-R-N
	Manual for sinnemestring hos personer med utviklingshemming L	KDI arbeidsgruppe – sakkyndighetsoppgaver for kriminalomsorgen L-R-N	Nevropsykologiske vansker I rettspsykiatriske utvalg L-R-N
	MAP – Møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	MAP – Møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	
	Samarbeid om domfelte personer med psykisk utviklingshemming L-I	Samarbeid om domfelte personer med psykisk utviklingshemming L-I	Samarbeid om domfelte personer med psykisk utviklingshemming L-I
	Tverretattlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold (tidl. Høyrisikoprojektet) L-R		
	Høyrisikoprojektet forskning L-R		
	FOSTREN (EU COST-program) I		
Innovasjon	Nasjonal implementering av Sinnemestringsprogrammet ved Brøset L-R-N		
	PROTEUS L-R	PROTEUS L-R	PROTEUS L-R
	Kompetanseutvikling rus & vold L-R-N		
	Revidering av politiets prioriteringsveileder for etterforskning i seksuallovbruddsaker L-R-N	Revidering av politiets prioriteringsveileder for etterforskning i seksuallovbruddsaker L-R-N	Revidering av politiets prioriteringsveileder for etterforskning i seksuallovbruddsaker L-R-N
	The Covid-19 Well-being Study L-R-N-I		
	Evaluerings av internetbasert kognitiv gruppeterapi for voldsutøvelse i nære relasjoner – et kvalitetssikringsprosjekt L		
	Org. og samfunnsmessige forutsetninger for håndtering av vold og utfordrende atferd på individnivå L-R-N		
	Praksis DEESK L	Nasjonalt nettverk for behandlere i spesialisthelsetjenesten i fengsel	
	Det finnes hjelp (DFH) L-R-N		
	PROTEUS L-R	PROTEUS L-R	PROTEUS L-R
Undervisning	Tverretattlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold (tidl. Høyrisikoprojektet) L-R	KDI arbeidsgruppe – sakkyndighetsoppgaver for kriminalomsorgen L-R-N	
	Høyrisikoprojektet forskning L-R		
	SOBI L-R-N	SOBI L-R-N	SOBI L-R-N
	Nasjonal implementering av Sinnemestringsprogrammet ved Brøset L-R-N		
	MAP – møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	MAP – møte med aggresjonsproblematikk L-R-N	
	Institutt for Psykisk Helse		Institutt for Psykisk Helse
	FOSTREN (EU COST-program) I		
	Høyrisikoprojektet forskning L-R		
	Tverretattlig konsultasjonsteam ved alvorlig partnervold (tidl. Høyrisikoprojektet) L-R		
	Kurs i risikovurderinger (SARA V3, PATRIARK) N		
	Rettspsykologi og sakkyndighet – undervisningsemne ved IPS, NTNU L-R-N		Rettspsykologi og sakkyndighet – undervisningsemne ved IPS, NTNU L-R-N
	Praksis DEESK L		
	Det finnes hjelp (DFH) L-R-N		

Undervisning

Ingen internundervisning pga pågående pandemi og innflytting til nytt bygg.

Kurs i SARA V3 og PATRIARK i Oslo 8.-10. november

Publikasjoner

Vitenskapelig produksjon har blitt registrert i forskningsinformasjonssystemet Cristin gjennom flere år. I 2022 ble det registret totalt 11 fagfellevurderte artikler/oversiktsartikler som er kategorisert etter den norske vitenskapsindeksen (NVI) for enheten. I tillegg ble det rapportert inn 13 andre typer faglig arbeid som ikke er klassifisert innenfor NVI-kategorien.

Det ligger an til at kompetansesenteret får totalt 8,98 publikasjonspoeng som gir grunnlag for utregning av det øremerkede tilskuddet som kompetansesenteret mottar fra St. Olavs HF.

Liste over artikler i NVI-kategorien for 2022:

Towey-Swift, Kim D.; Lauvrud, Christian; Whittington, Richard.

Acceptance and commitment therapy (ACT) for professional staff burnout: a systematic review and narrative synthesis of controlled trials. Journal of Mental Health 2022

Dahl, Hilde.

Sjelsevne-begrepet i norsk strafferett; en historiografisk tilnærming. Tidsskrift for strafferett 2022; Volum 22.(2) s.123-138

Latvala, Antti; Tideman, Magnus; Søndena, Erik; Larsson, Henrik; Butwicki, Agnieszka; Fazel, Seena; Lichtenstein, Paul.

Association of intellectual disability with violent and sexual crime and victimization: A population-based cohort study. Psychological Medicine 2022

S Sardahaee, Farzaneh; Kvaløy, Kirsti.

Cross-sectional study of BMI, weight concern, body size perception, dieting and mental distress in adolescents: The HUNT Study. BMJ Open 2022; Volum 12: e045962. s. 1-9

Bhandari, Sahil; **Thomassen, Øyvind**; Nathan, Rajan.
Causation, historiographic approaches and the investigation of serious adverse incidents in mental health settings. Health 2022

Nesset, Merete Berg; Lauvrud, Christian; Meisingset, Anne; Nyhus, Eskil; Palmstierna, Tom Krisman Kule; Lara Cabrera, Mariela Loreto.

Development of nurse-led videoconference-delivered cognitive behavioural therapy for domestic violence: Feasibility and acceptability. Journal of Advanced Nursing 2022

Brevik-Svae, Gøril; Blixt, Line; **Søndenaa, Erik**.

Personal and sexual boundaries: the experiences of people with intellectual disabilities. BMC Public Health 2022; Volum 22(1)

Olsen, Monica Isabel Benedikte; **Søndenaa, Erik**; Langballe, Ellen Melbye; Halvorsen, Marianne Berg; Wilhelmsen, Per; Bautz-Holter, Erik; Anke, Audny Gabriele Wagner.

Use of health and dental care services in adults with intellectual disability in relation to age and intellectual disability levels. Journal of Intellectual & Developmental Disability 2022

Bell, Christina; Tesli, Natalia; Gurholt, Tiril Pedersen; Rokicki, Jaroslav; Hjell, Gabriela; Fischer-Vieler, Thomas; Melle, Ingrid; Agartz, Ingrid; Andreassen, Ole; Ringen, Petter Andreas; **Rasmussen, Kirsten; Dahl, Hilde**; Friestad, Christine; Haukvik, Unn Kristin Hansen.

Psychopathy subdomains in violent offenders with and without a psychotic disorder. Nordic Journal of Psychiatry 2022

Svae, Gøril Brevik; Hassel, Bjørnar; **Søndenaa, Erik**.

People with intellectual disabilities and harmful sexual behaviour: Professionals' views on the barriers to prevent harm. JARID: Journal of applied research in intellectual disabilities 2022

Appleton, Catherine Amelia; Gilman, Hannah.

Sentenced to die in prison: Reflections on whole life orders. Prison Service Journal 2022; Volum 261. s. 4-8

Liste over annet faglige arbeid i 2021:

Listen over annet faglig arbeid på kompetansesenteret er hentet fra CRISTIN database og omfatter kategorier som ikke faller inn under kriteriene til vitenskapelige publikasjon i rapporteringsinstruksen. Dette omfatter arbeid som konferansebidrag, postere, kronikker, populærvitenskapelige artikler, lærebøker, rapporter og lignende.

Appleton, Catherine Amelia.

Death-in-Prison Sentencing. International scientific conference on Deaths in Prison; 2022-11-02 - 2022-11-03

Appleton, Catherine Amelia; Berit, Johnsen; Dahl, Hilde; Whittington, Richard.

Informal life sentences in Norway: The ULTPEN research project. Law and Society Association Annual Meeting; 2022-07-13 - 2022-07-16

Appleton, Catherine Amelia; Dahl, Hilde; Whittington, Richard; Berit, Johnsen.

Reflections on forvaring: An exceptional approach to life imprisonment? European Society of Criminology Annual Conference; 2022-09-21 -2022-09-24

Appleton, Catherine Amelia; Dahl, Hilde; Whittington, Richard; Berit, Johnsen.

ULTPEN - Indefinite Preventive Detention: The Implementation and Impact of the ULTimate PENalty in Norway. Regional digital forskningskonferanse i Helse Midt-Norge 2022; 2022-02-09 - 2022-02-09

Barseth, Marita; Søndena, Erik.

Grunnlagstall for bruk av tvang etter § 4-8 i lov om psykisk helsevern ved regionale sikkerhetsavdelinger i Norge for perioden 2016-2021. Regional forskningskonferanse Helse Midt-Norge; 2022-02-09 - 2022-02-09

Berit, Johnsen; Appleton, Catherine Amelia; Dahl, Hilde; Whittington, Richard.

Forvaring as the ultimate penalty in Norway: Some recidivism rates. European Society of Criminology annual prison group meeting; 2022-04-20 -2022-04-22

Dahl, Hilde.

Rapport fra arbeidsgruppe nedsatt 09.11.21 av Kriminalomsorgsdirektoratet og Nasjonal Enhet for Rettspsykiatrisk Sakkyndighet. Trondheim: St.Olavs hospital 2022 25 s.

Dahl, Hilde.

Rettsmedisin for leger og jurister – og andre interesserte. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 2022; Volum 59.(1) s.64-65

Dahl, Hilde.

Rettspsykiatriens historie, sakkyndiggruppene og rettsmedisinen. PSYPRO4505; 2022-01-13 - 2022-01-13

Dahl, Hilde; Rasmussen, Kirsten.

Homicides in Norway 1955-1982: Exploring the identification of psychopathy in

homicide offenders. Nordic Symposium on Forensic Psychiatry; 2022-08-24 - 2022-08-26

Hassiotis, Angela; **Almvik, Roger**; Fluttert, Frans A. J..

Coercion as a response to violence in mental health-care settings. The Lancet 2022; Volum 9 (1) s.6-8

Søndenaa, Erik; Anne, Sivertsen; Waagsbø, Anne Mette; Barstad, Bernt.

Sinnemestring for personer med utviklingshemming. Regional forskningskonferanse Helse Midt-Norge; 2022-02-09 - 2022-02-09

Whittington, Richard.

Book review: "Disalienation. Politics, philosophy and radical psychiatry in postwar France". Modern & Contemporary France 2022

SIFER

Nasjonalt kompetansesenternettverk for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri

Felles prosjekt i Sifer:

Top Norment- SikkerhetsTOP

Voldens nevrobiologi: på vei mot EEG- og MRI-baserte biomarkører

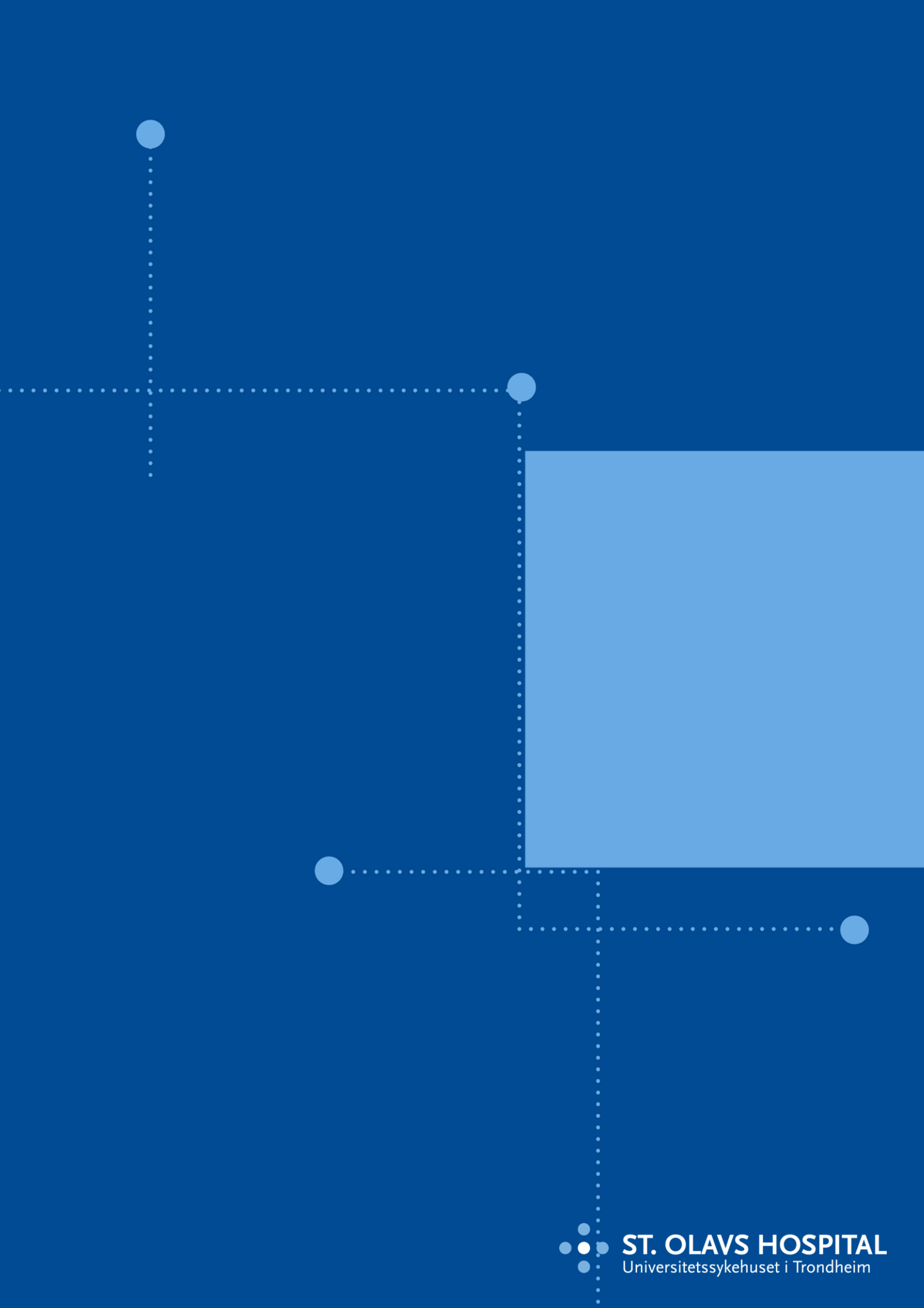
Møte med aggresjonsproblematikk (MAP)

Historieprosjektet

KDI arbeidsgruppe - sakkyndighetsoppgaver for kriminalomsorgen

Nasjonale kurs i voldsrisikovurderinger:

SARA V3 og PATRIARK i Oslo 8.-10. november v/Neset og Vatnar

ST. OLAVS HOSPITAL
Universitetssykehuset i Trondheim